

TROMLING AV STEIN

Hedemarken Geologiforening har som nevnt tidligere i et NAGS NYTT anskaffet seg et trommelanlegg for bearbeidelse av stein, anlegget er beregnet til å ta inntil 20 enliters bokser på samme tid.

Noen av medlemmene i vår forening er vel tildels spesialister når det gjelder tromling og sliping av stein, slik er det vel også i andre foreninger. Disse har tildels egne trommelapparater. Men hva med amatørerne som ikke har tid eller anledning til å sette seg nok inn i geologiens hemmeligheter, disse vegrer seg for å prøve tromling og sliping av stein. Men hvorfor det? Jo, i de fleste tilfeller tror de at stein som kan tromles, må være av edel art. Men det er jo her hemmeligheten ligger. All slags stein kan tromles, noe med godt, andre med dårlig resultat og spenning er det hver gang boksen åpnes for kontroll. Kontroll bør tas hver 3dje eller 4de dag i de ca. 4 ukene tromlingen pågår. Legges det inn stein i boksen med tilnærmet samme hardhetsgrad går det som regel bra. Har derimot steinene stor forskjell i hardhetsgrad vil man etter ca. 8-10 dager oppdage at f.eks. en stein man håpet på skulle bli fin, er forsvunnet. Den er da "spist opp" av andre steiner med høyere hardhetsgrad i boksen. Men da er man jo blitt en erfaring rikere.

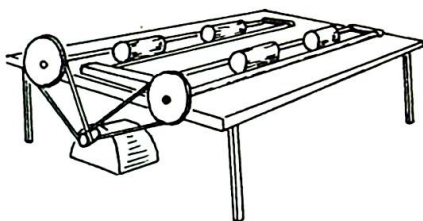
Ett problem for mange er, hvor kan man skaffe seg et trommelapparat? Trommelapparatet kan kjøpes, eller en såkalt nevenyttig person kan lage seg apparat selv. Boksen kan være en plastboks ca. 1 liter med stor åpning og helst med skrulokk.

Når steiner skal tromles, bør boksen fylles $\frac{2}{3}$ full med stein. Steinenes størrelse bør ikke noe sted være over 3-3,5 cm. Til slipemiddel benyttes silisiumkarbid. Til første omgang i trommelen benyttes slipemiddel med korning nr. 100, ca. 2 spiseskjeer til en litersboks. Deretter fylles boksen opp med vann så den nesten blir full. Skru på lokket og legg boksen på apparatet. OBS. Det er viktig at boksen under tromlingen har ca. 50-60 omdr./min.

Etter ca. 2 dager bør boksens innhold kontrolleres, i fleste tilfeller bør det etterfylles vann og $\frac{1}{2}$ ss slipemiddel. Middelet skal nå bearbeide steinen i ca. 8 dager, da skal middelet skylles vekk og steinene og boksen vaskes omhyggelig.

Steinene skal nå til andre gangs tromling i boksen. Nå skal silisiumkarbid nr. 160 benyttes til sliping, ca. $1 \frac{1}{2}$ ss benyttes denne gang og samme mengde vann. Etter ca. 8 dager er andre gangs sliping ferdig. Steiner og boks rengjøres som forrige gang.

Ved tredje gangs tromling benyttes silisiumkarbid nr. 320, samme mengde og fremgangsmåte som før. Etter ca. 8 dager er tredje gangs tromling ferdig. Skylling som før.

- 1 stk. bord, størrelse etter behov
- 4 stk. jernrør til ruller
- 8 stk. kulelager til lager for ruller
- 1 stk. elmotor $\frac{1}{4}$ hk vaskemaskinmotor
- 2 stk. kileremskiver
- 1 stk. dobbelt kilerem til motoraksel
- 2 stk. kileremer

Diameter på remskiver regnes ut etter turtall på motor og diameter på trommelboks.

Trommelboksen skal ha ca. 50-60 omdr./min.

Ved fjerde gangs tromling skal silisiumkarbid nr. 600 benyttes, samme mengde og fremgangsmåte som tidligere. Etter ca. 8-10 dager skal steinene kontrolleres og vaskes omhyggelig, ta vekk de steinene som ikke er blitt vellykket. De peneste steinene skal nå poleres. Det beste middelet er da tinnoksyd.

Boksen og steinene må gjøres ordentlig rene. Legg steinene som skal poleres i boksen, ha i ca. 1 1/2 ss tinnoksyd og vannmengde som før. La boksen gå på trommelapparatet i 3-4 dager, slik at steinene kan bli grundig polert. Har man etter denne poleringen fått noen riktig fine eksemplarer som kan benyttes til smykkestein, kan man foreta en etterglansing på disse steinene. Da skal boksen fylles opp med finkornet tørr sagflis sammen med steinene, vann benyttes ikke denne gangen. La boksen gå på apparatet i 2-3 dager. Da skal steinene være ferdig polert.

Dette er tromlingens fremgangsmåte i grove trekk. Spenningen skaffer man seg selv.

God tromling.

Johan Justås